

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

MINISTRY OF SCIENCE AND HIGHER EDUCATION OF THE
REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

**«БІЛІМ БЕРУДЕГІ ЦИФРЛЫҚ
КОЛЛАБОРАЦИЯ: ИННОВАЦИЯ,
ТЕХНОЛОГИЯ ЖӘНЕ ӘДІСТЕМЕ»**

Халықаралық Конгресс

ЖИНАҒЫ

СБОРНИК

Международный Конгресс
**«ЦИФРОВАЯ КОЛЛАБОРАЦИЯ В
ОБРАЗОВАНИИ: ИННОВАЦИИ,
ТЕХНОЛОГИИ И МЕТОДОЛОГИИ»**

COLLECTOR

International Congress
**«DIGITAL COLLABORATION IN EDUCATION:
INNOVATION, TECHNOLOGIES AND
METHODOLOGIES»**

Тараз қаласы,
10 сәуір 2025 жыл

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
MINISTRY OF SCIENCE AND HIGHER EDUCATION OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

М.Х.ДУЛАТИ АТЫНДАҒЫ ТАРАЗ УНИВЕРСИТЕТІ (ҚАЗАҚСТАН)
ТАРАЗСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМ. М. Х. ДУЛАТИ (КАЗАХСТАН)
M.H.DULATY TARAZ UNIVERSITY (KAZAKHSTAN)

**«БІЛІМ БЕРУДЕГІ ЦИФРЛЫҚ КОЛЛАБОРАЦИЯ:
ИННОВАЦИЯ, ТЕХНОЛОГИЯ ЖӘНЕ ӘДІСТЕМЕ»**
Халықаралық Конгресс
ЖИНАҒЫ

СБОРНИК
Международного Конгресса
**«ЦИФРОВАЯ КОЛЛАБОРАЦИЯ В ОБРАЗОВАНИИ:
ИННОВАЦИИ, ТЕХНОЛОГИИ И МЕТОДИКА»**

COLLECTOR
International Congress
**«DIGITAL COLLABORATION IN EDUCATION:
INNOVATION, TECHNOLOGIES AND METHODS»**

Taraz, 2025

УДК 37:004
ББК 74:32.973
Б94

К.Д.Бузаубакова «БІЛІМ БЕРУДЕГІ ЦИФРЛЫҚ КОЛЛАБОРАЦИЯ: ИННОВАЦИЯ, ТЕХНОЛОГИЯ ЖӘНЕ ӘДІСТЕМЕ» Халықаралық Конгресс жинағы.-Тараз: «Dulaty University», 2025.-278 бет.

К.Д.Бузаубакова «ЦИФРОВАЯ КОЛЛАБОРАЦИЯ В ОБРАЗОВАНИИ: ИННОВАЦИИ, ТЕХНОЛОГИИ И МЕТОДИКА» Сборник Международного Конгресса. -Тараз: «Dulaty University», 2025.-278 с.

K.D.Buzaubakova «DIGITAL COLLABORATION IN EDUCATION: INNOVATION, TECHNOLOGIES AND METHODS» COLLECTOR International Congress. – Taraz: «Dulaty University», 2025.-278 p.

ISBN 978-601-14-0269-9

Бұл жинаққа Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі Ғылым комитетінің 2023-2025 жылдарға арналған ғылыми және (немесе) ғылыми-техникалық гранттық қаржыландыру бойынша АР19680242 «Қазақстан Республикасында педагогикалық білім беру жүйесін жаңғырту аясында жоғары оқу орындарының коллаборативті цифрлы білім беру ортасын құру» атты ғылыми жоба аясында ұйымдастырылған **«Білім берудегі цифрлық коллаборация: инновация, технология және әдістеме»** Халықаралық Конгреске қатысушылардың инновациялық идеяларға негізделген мақалалары енді.

В настоящем сборнике размещены статьи участников Международного Конгресса **«Цифровая коллаборация в образовании: инновации, технологии и методика»** проведенного в рамках реализации научного Проекта АР19680242 «Создание в высших учебных заведениях коллаборативной образовательной среды в условиях обновленной системы педагогического образования Республики Казахстан» грантового финансирования научных и научно-технических проектов на 2023-2025 годы.

Collection of materials from the International Congress **«Digital Collaboration in Education: Innovation, Technologies and Methods»** of the Committee Ministry of Science and Higher Education of the Republic of Kazakhstan «Grant funding for scientific and scientific-technical projects for 2021-2023» Republic of Kazakhstan АР19680242 «Creation of collaborative-digital educational environment of universities within the framework of modernization of pedagogical education system of Republic of Kazakhstan»

УДК 37:004
ББК 74:32.973

ISBN 978-601-14-0269-9

©М.Х.Дулари атындағы Тараз университеті, 2025
©Бузаубакова К.Д., 2025

instructional strategies, engage students in new ways, and personalize learning experiences. However, for successful integration, teachers must overcome challenges such as digital literacy gaps, technological access, and ensuring data privacy. With the right strategies, training, and support, digital platforms can play a pivotal role in shaping the future of education, making it more accessible, inclusive, and engaging for students.

References:

1. Bates, T. (2020). Teaching in a Digital Age: Guidelines for Designing Teaching and Learning. Tony Bates Associates Ltd.
2. Anderson, C., & Rainie, L. (2018). The Future of Digital Learning. Pew Research Center.
3. Siemens, G. (2005). Connectivism: A Learning Theory for the Digital Age. International Journal of Instructional Technology and Distance Learning.

Key words for the article:

1. Digital platforms
2. Modern teacher
3. Educational process
4. Learning Management Systems (LMS)
5. Google Classroom
6. Moodle
7. Microsoft Teams
8. Zoom
9. YouTube
10. Kahoot

ӘОЖ:371

ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЛЕКТТІНІ ПАЙДАЛАНУ АРҚЫЛЫ БОЛАШАҚ ПЕДАГОГТЕРДІҢ ЦИФРЛЫ ҚҰЗЫРЕТТІЛІКТЕРІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ ЖОЛДАРЫ

Н.С. Омарова

М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті 1 курс магистранты

К.Д.Бузаубакова

М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті, Тараз қ.

Аңдатпа: Мақалда жасанды интеллектті пайдалану арқылы болашақ педагогтердің цифрлы құзыреттіліктерін қалыптастыру жолдары жан-жақты қарастырылады. Қазіргі заманның білім беру жүйесінің дамуы ақпараттық технология мен жаңашылдыққа сүйеген. Жасанды интеллект технологиялары педагогикалық процестің тиімділігін арттырады, жұмысын дамыта. Білім жүйесіндегі жаңа технологиялық өзгерістер білім алушыларға едәуір әсер ететініне сенеміз. Жасанды интеллект педагогтардың цифрлы құзыреттіліктерінің маңызды бір бөлігі. Болашақ педагогтардың кәсіби тұрғыда цифрлы құзыреттіліктің дамуын зерттеу қажет. Мақалада ЖИ сабақ барысында қолданудың жағымды және жағымсыз жақтарын айқындап көрсетілген. ЖИ болашақ педагогтардың цифрлы құзыреттіліктерін дамытуға әсері бақыланып, сипатталынған.

Тірек сөздер: жасанды интеллект, болашақ педагог, цифрлы құзыреттілік, жаңа технология, қолдану, көмекші құрал, қабілет.

Аннотация: В статье всесторонне рассматриваются пути формирования цифровых компетенций будущих педагогов с использованием искусственного интеллекта. Развитие современной системы образования опирается на информационные технологии и инновации. Технологии искусственного интеллекта повышают эффективность педагогического процесса и

способствуют его развитию. Мы уверены, что технологические изменения в системе образования значительно влияют на обучающихся. Искусственный интеллект является важной частью цифровых компетенций педагогов. Необходимо изучить развитие цифровой компетентности будущих педагогов с профессиональной точки зрения.

В статье выделены положительные и отрицательные стороны использования ИИ на уроках. Проанализировано и описано влияние ИИ на развитие цифровых компетенций будущих педагогов.

Ключевые слова: искусственный интеллект, будущий педагог, цифровая компетентность, новые технологии, применение, вспомогательный инструмент, способность.

Abstract:

The article comprehensively examines the ways of developing the digital competencies of future teachers through the use of artificial intelligence. The development of the modern education system relies on information technology and innovation. Artificial intelligence technologies enhance the efficiency of the pedagogical process and contribute to its advancement. We believe that technological changes in the education system have a significant impact on learners. Artificial intelligence is an essential part of teachers' digital competencies. It is necessary to study the development of digital competence in future teachers from a professional perspective.

The article highlights the positive and negative aspects of using AI at the lessons. The impact of AI on the development of future teachers' digital competencies is analyzed and described.

Keywords: *artificial intelligence, future teacher, digital competence, new technology, application, auxiliary tool, ability.*

Мемлекет басшысы Қ-Ж. Тоқаев елде жасанды интеллекттің дамуына қолдау білдіріп, оны білім, медицина, өнеркәсіп және мемлекеттік басқару сияқты әртүрлі салада белсенді пайдалануға шақырды.

«Жасанды интеллект бұдан былай ғылыми фантастика емес, өмірдің ақиқатына айналды. Жаңа дәуірдің басталғанына куә болып отырмыз. Жасанды интеллекті технологиясының ықпалы орасан зор. Ол адамзаттың тұрмыс салтын мүлдем басқа арнаға бұрып, жұмыс процестерін автоматтандырады және ауқымды экономикалық құндылық қалыптастыра алады. Сондықтан қысқа мерзім ішінде жасанды интеллектіні дамыту үшін барлық жағдайды жасау қажет», - деген еді Қ.Тоқаев Digital Bridge форумында [1].

Жасанды интеллект деген не?

Жасанды интеллект (Artificial intelligence - AI) - бұл адамның интеллектуалды қабілетін қажет ететін тапсырмаларды орындауға қабілетті бағдарламалар мен жүйелерді құрумен айналысатын технологиялық құрал. Жасанды интеллект оқытуды, логиканы, жоспарлауды, сөйлеуді тануды, есептерді шешуді имитациялауға және талдауға тырысады.

Мақалада біз жасанды интеллектінің білім беру ааласындағы рөлін талқылаймыз.

Жасанды интеллект әр түрлі салаларда жұмыс істеудің әр түрлі аспектілерін автоматтандыру және автоматтандыру үшін үлкен мүмкіндіктер ұсынады [2].

Шығу тарихы

1956 жылдың жазында Джон Маккарти есімді америкалық бағдарламашы АҚШ-тың Дартмут колледжінде өткен ғылыми конференцияда бұл терминді алғаш рет қолданған.

Екінші дүниежүзілік соғыс кезінде Алан Тьюринг есімді ағылшын математигі немістің құпия ақпаратын бұзып, оны шифрдан шығаратын машина құрастырады.

Тарихта компьютер атасы деп аналитикалық есептеу машинасын құрастырған ағылшын математигі Чарлз Бэббиджді атағанымен, жасанды интеллект көмегімен жұмыс істейтін алғашқы компьютерді Алан Тьюринг құрастырған. Оның ғылыми жұмыстары бүгінгі супер компьютерлердің құрылуының негізі болды [3].

Жасанды интеллекттің қарапайым мысалдарын қарастырайық.

1. **Дауыстық көмекшілер:** Apple компаниясының Siri немесе Google Assistant сияқты заманауи дауыс көмекшілері Олар сұрақтарға жауап бере алады, ұсыныстар бере алады, құрылғыларды басқара алады және т.б.
2. **Ұсыну жүйелері:** Netflix, Amazon және YouTube сияқты көптеген танымал интернет платформалар

3. **Автоматтандырылған аударма:** оны Google Translate сияқты автоматтандырылған аударма платформалары мәтіндерді әртүрлі тілдерге аударуға қолданылады және аударуды үйрену үшін мәтіндік деректерді өңдейді.
4. **Алаяқтықты анықтау:** Банктер мен қаржы институттары алаяқтық әрекеттерді анықтайды. Жасанды интеллект клиенттердің транзакцияларын талдайды және қаржылық қылмыстардың алдын алады, күдікті транзакциялар туралы ескертулер береді.
5. **Процестерді автоматтандыру:** жасанды интеллект бизнестегі әртүрлі тапсырмалар мен процестерді автоматтандыруға пайдаланылады.

Педагогика ең ертеде қалыптасқан сала, алайда үнемі дамуда. Соңғы жылдары ғылым мен техниканың дамуы педагогикаға да өз әсерін қалдырды. Жаңа ақпараттық технологиялар әсерінен педагогтерін дайындауға, ұстаздардың этикалық, интеллектуалдық қарым-қабілетін дамытуға арналған әдіснамалық бағдарламалар дайындалуда. Солардың бірі жасанды интеллект арқылы педагогтердің интеллектуалдық қабілетін жетілдіріп сапалы маман ретінде дайындауға ықпал жасайды. Жалпы осы уақытқа дейін жасанды интеллект туралы педагогтердің теориялық білімі болғанымен, жұмыс барысында, сабақ процесінде қолдану айтарлықтай қалыптасып болмады.

Жасанды интеллект қазіргі таңдағы ең актуалды мәселе.

Жалпы жасанды интеллект туралы айтпас бұрын біздің өмірімізге етене араласып кеткен жасанды интеллектінің өзі педагогикада қандай анықтамасы бар?

Біз үйренген дәстүрлі оқу үдерісінде жасанды интеллекттің әрбір әдіс-тәсілдерін талдап, сұрыптап барып қолдану керек. Жасанды интеллектті арқылы балалардың интеллектуалды әлеуетін аша түсу, оқушылардың қабілетін анықтау біз үшін үлкен жетістік болар еді.

Жасанды интеллектті сабақта қолдану барысында педагог үшін бірнеше жағымды және жағымсыз тұстарын саралай келе төмендегідей талдау жасадық. Жасанды интеллектті педагогтерге ең алдымен техникалық көмек ретінде, сабақты өткізу барысында көрнекіліктің ықшам, қолайлы түрі есебінде алып жүретіні деп алсақ, екіншіден білім алушыларды тәртіп, тәрбие, мәдениет, білімге құштарлық, оқуға, ізденуге деген құлшыныс жағымды интеллектуалдық санасын өсіреді

Техника педагог үшін көмекші құрал болса, техника жоқта педагог сол бос орынды толтыра білу сабақты қызықты жүргізіп кету керек, ешқашан техникаға сенім артып кетпеу керек, бірақ одан бас тартып, кідіріп қалуға болмайды.

Жасанды интеллекттің көмегімен сабақты өткізудің бір мысалын келтіретін болсақ. Техника көмегімен сабаққа интеллектуалды ойындарды кіріктіру, жаңа сабақты түсіндіру барысында баланың көңілін үйренуге тарту, қызықты бағдарламалық көрнекіліктер дайындау, сергіту сәтінде жасанды интеллекттің көмегімен физикалық жаттығулар жасау осы жасанды интеллектінің сапалы нәтиженің мысалы. Оқушылардың тест тапсыруы кезінде барлық оқушылардың қамтылғаны, кім қандай тестті шешіп жатқаны, қай тақырыптан қате жібергені көрініп тұрады. Бұл педагогке өте қажетті көмекші құрал.

Жасанды интеллект термині алғаш пайда болып, ғылымның барлық саласына ене бастаған кезде әр түрлі пікірлер айтылып, педагогика ғылымында екі түрлі көзқарас болды. Бірі Жасанды интеллект педагогтердің орнын басып кетсе қалай болады? Екінші жақтан, педагогтердің қызметін жеңілдетіп, көмекші құрал ретінде уақыт үнемдеуге көмекші деген пікірлер айтылды.

Біздің ойымызша біржақты пікір айту қиын, себебі талқыланған екі пікірде де өзіндік шындық бар. Ал, дәл қазір біздің мақсатымыз жасанды интеллектінің көмегімен болашақ педагогтерінің интеллектуалды әлеуетін өсіруге арналған арнайы әдістемелер құрастыру. Жасанды интеллект педагогтерге тек сабақ өтуге ғана емес, құжаттар дайындауға, электронды күнделіктер толтыруға да көмекші құрал ретінде пайдаланса болады. Педагогтер тек бағдар беруші емес, балалардың шығармашылығын дамытып, шыңдауда бағыттаушы.

Тамыз кеңесінде сөз алған Оқу-ағарту министрі Ғ. Бейсембаев отандық білім беру жүйесінде жасанды интеллектіні енгізудің алғышарты қалыптасқанын атап өтті.

Жасанды интеллект технологияларын білімге сауатты енгізу оқытудың тиімділігін қамтамасыз етеді, ал бұл өз кезегінде білім сапасын жақсартуға мүмкіндік береді. Қазір цифрлық

технологиялар информатика пәнінің шеңберінен әлдеқайда шығып кетті. Енді әрбір педагогтің IT-құзыреттілігі оның біліктілігінің ажырамас бөлігіне айналуы шарт. Бұл – жаһандық үдеріс, заманауи талап», деді министр [4].

Қанша жақсы тұстарын айтылса да жасанды интеллекттің ең соңғы құрастырылған нұсқасы да педагогтерді алмастыра алмайды, бірақ педагогтердің интеллектуалдық қабілетін өсіруге, оқу процессін жеңілдетуге көмегін тигізеді. Алдағы уақытта жасанды интеллект педагогтің көмекші құралы болуы тиіс.

Бастысы жасанды интеллект педагогтерін ауыстырушы емес, тек кейбір пайдалы элементтерін алу арқылы интеллектуалдық, білім сапалық, уақыт үнемдік тұстарын қажетімізге жаратуымыз керек.

Көбірек электронды түрде жұмыс жасаған педагог виртуалды кеңістіктегі қабілеті артып, кез келген мәселені шешуге өзі қауқарлы болады. Педагогтің ізденісі, техникалық та, мамандық біліктілігін асырып отыруды талап етеді. Сондай-ақ педагог тек ғана техникалық жаңалықтарды меңгерумен шектелмей нақты сабағына қатысты соңғы жаңалықтарды өздігінен біліп, оны жылдам игеріп оқушыларға дер кезінде жеткізіп отыруы қажет. Жасанды интеллекттің жандандырудың, оны кең ауқымда пайдаланудың негізгі бір тетігі осы болып табылады. Кез келген дамыған елдердегі ғалымдардың жасанды интеллект туралы пікірін қарасақ педагогтің интеллектуалдық қабілетін арттырып, жұмысын жеңілдеткенмен ешқашан орын ауыстырушысы бола алмайды. Сондықтан, жасанды интеллект оқытушыны ауыстыруы мүмкін деген пікірмен келіспейміз

Амандип Джил жасанды интеллект туралы «Жасанды интеллект педагогті дамытуға бағытталу жағынан таптырмас көмекші құрал» дейді. Жоғарыда біз оның пайдасы мен артықшылықтары туралы сондай-ақ кемшіліктері жайында айтып өттік.

Енді ойымызды тізбелеп артықшылығы мен кемшіл тұстарын қортындыласақ.

1. Жасанды интеллект артықшылығы:

2. Адамның ақыл-ойын арттыруға ықпал етеді;
3. Кез-келген қойылған сұрақтарға нақты жауап тауып бере алады;
4. Көп ақпаратты тез әрі сапалы сақтап, өңдеп беруі;
5. Педагогтің білімін жетілдіруде қолжетімді болуы;
6. Көрнекілік ретінде қолдану;
7. Қорытынды бақылау, тест жұмыстарын қызықты, әртүрлі форматта дайындалуы;
8. Онлайн тест кезінде прокторинг жүйесінің болуы;
9. Сабақ барысында түрленген ойындар қолдану мүмкіншілігі;
10. ЖИ ғылымның барлық саласында мамандарға көмектесуі.

Жасанды интеллекттің кемшіліктері:

1. Жасанды интеллекттің толық қалыптаспауы;
2. Сапалы ақпараттарды өңдеп алу қабілетінің әлі толық жетілмеуі;
3. Жасанды интеллект жүйесін әркез басқарып отыру яғни автоматты басқару жүйесі қосылмағандығы;
4. Интернет желісіне тәуелділік; Осы жерде мемлекетіміздің барлық жерінде сапалы интернеттің жоқтығы кедергі болады;
5. Көру қабілеті, қимыл-тірек мүшелері қозғалыссыз отырып жұмыс жасауы;
2. Құпия ақпараттардың толық қауіпсіз болмауы.

Қорытынды. Жасанды интеллект кез келген салада, күнделікті өмірде қолданыста. Қарапайым Face ID қызметі, ұялы телефондағы түрлі қосымшалар, бағдарламалар, ақылды үйлер, дауыс тану қызметтердің бәрін айтуға болады. Педагогикада да ұзақ уақыттан бері оқыту жүйесіне еніп, оқушының да, педагогтің де көмекші құралына айналды. Педагогтердің интеллектуалды әлеуетін асыруда жасанды интеллект тікелей әсер етуші фактор. Ол педагогтардың ауыстыратын құрал ретінде емес, керісінше өзіне көмекші ретінде пайдасы зор екені бәріне мәлім. Қорыта келгенде, жасанды интеллекттің бүгінде зияны мен кемшілігінен гөрі артықшылығы, пайдасы көп. Ғылым дамуы адам өмірін жеңілдетуге, сапалы өмір сүруге бағытталған. Педагогтер үшін де ең тиімді жақтарын алған дұрыс деген тұжырым айтамыз [5].

Бұл мақала Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі Ғылым комитетінің 2023-2025 жылдарға арналған гранттық қаржыландыруы бойынша АР19680242 «Қазақстан Республикасында педагогикалық білім беру жүйесін жаңғырту аясында жоғары оқу орындарының коллаборативті цифрлы білім беру ортасын құру» ғылыми жобасы аясында дайындалды және қаржыландырылды.

Әдебиеттер:

1. <https://www.akorda.kz/kz/prezidentke-zhasandy-intellekt-salasyndagy-otandyk-onimder-tanystyryldy-1111203>
2. https://qazgpt.kz/ai_info.php
3. <https://informburo.kz/kaz/zhasandy-intellekt-degen-ne-zhne-ony-adamzata-aup-anday.html> © Dalanews.kz
4. <https://egemen.kz/article/370794-zhasandy-intellekt-bilim-sapasy-dgaqsartady>
5. <https://journals.nauka-nanrk.kz/bulletin-science/article/view/4862/3699>

ЖЕТКІНШЕКТІК ШАҚТАҒЫ ДАМУДЫҢ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

Келиманова Жанар Мейрамбаевна

М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті, Тараз қ.

Жеткіншектік шақ - бұл баланың жеке дара-психологиялық дамуы мен әлеуметтік-адамгершілік сапаларының қалыптасу процесі. Жас және педагогикалық психологияда жеткіншек жасының өзіндік орны бар. Бұл жаста оқу іс-әрекетін меңгереді, психикалық функцияның еріктілігі құрылады, рефлексия туындайды, өзін-өзі бақылауы ерекшеленеді, ал әрекет ішкі жоспарға ара-қатынаста болуды бастайды. Жеткіншек оқу жұмысының әр саласына бейімделу балада бірден қалыптаспайды, оған біраз мерзім үйренуі керек. Егер мектеп жасына дейінгі балалардың негізін әрекеті ойын болып келсе, оқуға кіргеннен кейін оқу іс-әрекеті шешуші рольді атқарады. Осыған орай баланың психикалық дамуы үлкен өзгерістерге ұшырайды. Себебі: ойынға қарағанда оқу талабы бала үшін қиын. Сонымен қатар, жаңа ортаға үйреніп, мұғаліммен, құрбыларымен қарым-қатынас жасауына психологиялық көмек қажет. Жеткіншек мектептің оқу жұмысының әр саласына бейімделу балада бірден қалыптаспайды. Осыған біраз мерзім үйрену керек. Сонымен қатар балалардың оқуға белсенділігі сабақтарда әр түрлі.

Жеткіншек сынып оқушылары көпке дейін тапсырманы қалай орындаудың тәсілін жақсы білмейді. Олар берілген тапсырманы жаттап алғысы келіп тұрады. Осылай болуы олардың жаттауға икемділігінің молдығынан емес, оқуға әлі төселмегендігінен, қалай жұмыс істеуге ешкім оны үйретпегендігінен кездеседі. М.М.Мұқанов өзінің «Жас және педагогикалық психология» еңбегінде жеткіншек мектепте тапсырманың балаларға екі түрлі жолмен берілітінін көрсетті: біріншіден, берілген тапсырманы орындау үшін жауапты бала өздігінен іздестіреді. Екіншіден, тапсырма жауап іздестіру ретінде берілмейді. Оны орындау үшін соның үлгісі беріледі, мысалы, тапқыты жаттау үшін соның тексі беріледі. Осы текстке өзгеріс енгізуге рұқсат етілмейді. Сол текстке сүйене отырып бала оны жаттап алады. Баланың оқу әрекеті арқылы әрекеті әрекеттеніп, яғни мәселені шешуі, олардың танымдық іс-әрекетінің дамуына көмегін тигізеді. Қандай іс-әрекет болмасын қиық құрылымнан тұрады. Іс-әрекет жеке әрекеттерден тұрады да, алдыға қойған мақсатқа жетуге бағыттайды. Мақсат және мотив іс-әрекеті бірдей орындалмайды.

Сонымен, іс-әрекеттің құрылымына байланысты және жеткіншек мектеп оқушысының дамуына әсер ету арқылы сыртқы жоспар ішкі жоспардың негізінде орындалады. Жеткіншек мектепте оқыту іс-әрекеті жетекші болады. Сондай-ақ зейін процесінің жүйелі қалыптасатын кезеңі.

МАЗМҰНЫ/СОДЕРЖАНИЕ

М.Х. Дулати атындағы Тараз университетінің Басқарма Төрағасы-Ректор Байжұманов Мұхтар Қазбекұлының ҚҰТТЫҚТАУ СӨЗІ	3
Бузаубакова К.Д. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРЫНДАРЫНЫҢ КОЛЛАБОРАТИВТІ ЦИФРЛЫ БІЛІМ БЕРУ ОРТАСЫН ҚҰРУ: М.Х.ДУЛАТИ АТЫНДАҒЫ ТАРАЗ УНИВЕРСИТЕТІНІҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ІС-ТӘЖІРИБЕСІ	3
Дрейт Н. ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВАНИЯ ФИЗИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ КАК СПОСОБА ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ ЛИЧНОСТИ	7
Нағашыбаева С.К., Сарыбаев Ғ.Т. ДАҒДАРЫС ЖАҒДАЙЫНДА МЕКТЕПТЕН ТЫС МЕКЕМЕЛЕРДІҢ ҚЫЗМЕТІНДЕ ЖАСТАРДЫ ПСИХОЭМОЦИОНАЛДЫ ҚОЛДАУ	9
М. Құнанбаева ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ САМОСОЗНАНИЯ СОВРЕМЕННЫХ ПОДРОСТКОВ	10
Джангарашева А.Т. ЖОО-МЕКТЕП КОЛЛАБОРАЦИЯ: ПЕДАГОГТЕРДІҢ ЦИФРЛЫ ҚҰЗЫРЕТТІЛІКТЕРІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ – ТАБЫСТЫ МЕКТЕП КЕПІЛІ	12

СЕКЦИЯ 1

ҮЗДІКСІЗ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ БІЛІМ БЕРУ: ӨЗЕКТІ ПРОБЛЕМАЛАРЫ ЖӘНЕ ПЕРСПЕКТИВАЛАРЫ НЕПРЕРЫВНОЕ ПЕДАГОГИЧЕСКОЕ ОБРАЗОВАНИЕ: АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ

CONTINUING TEACHER EDUCATION: CURRENT PROBLEMS AND PROSPECTS

Абдуалиева А. ЭСТЕТИКАЛЫҚ ТАҒАМ МЕН МӘДЕНИЕТТІ ҚАЛЫПТАСТЫРУ	15
Абдувалиева А.С. МҰҒАЛІМДЕРДІҢ ҮЗДІКСІЗ БІЛІМ АЛУЫ:МОТИВАЦИЯ, КЕДЕРГІЛЕР МЕН МҮМКІНДІКТЕР .	20
Ракишева Г.М., Акылбеков Т.К. ТРАНСФОРМАЦИЯ СЕМЬИ В КАЗАХСТАНЕ В КОНТЕКСТЕ ВОСПРИЯТИЯ РОДИТЕЛЬСТВА	22
Алиева, П.С., Алиева Б.Қ. БАСТАУЫШ СЫНЫПТА ТҰЛҒААРАЛЫҚ ҚАРЫМ-ҚАТЫНАСТЫҢ БІЛІМ БЕРУДЕГІ МАҢЫЗДЫЛЫҒЫ	26
Алимбеков Р.Т. ШАҒЫН ЖИНАҚТЫ МЕКТЕПТЕ ОҚУ ПРОЦЕСІН ҰЙЫМДАСТЫРУ НЕГІЗГІ ФОРМАСЫ.....	30
Арқабекқызы А. АҒЫЛШЫН ТІЛІН ОҚЫТУДЫҢ КОГНИТИВТІ ЖӘНЕ ЛИНГВИСТИКАЛЫҚ АСПЕКТІЛЕРІ.....	32
Байбатыр А. ҰЛТТЫҚ ҚҰНДЫЛЫҚТАР – ЖЕКЕ ТҰЛҒАНЫ ҚАЛЫПТАСТЫРУШЫ ҚҰРАЛ РЕТІНДЕ	36
Бакберген Н. БАСТАУЫШ СЫНЫП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ҚАБІЛЕТТЕРІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ ЖОЛДАРЫ.....	39
Тургунтаева Г.А., Бектурсынова Э.М. СОВРЕМЕННЫЙ ВЗГЛЯД НА ПРОВЕДЕНИЕ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ СТУДЕНТОВ В ВЫСШЕМ УЧЕБНОМ ЗАВЕДЕНИИ	42
Белгибаева А.А. АҒЫЛШЫН ЖӘНЕ ҚАЗАҚ ТІЛДЕРІНДЕГІ ЕСІМДЕРГЕ ТӨН ЕРЕКШЕЛІКТЕР МЕН КӨРКЕМ АУДАРМА ПРИНЦИПТЕРІ.....	44
Бөпетай Д.М., Ордабаева Р.Б. МҰҒАЛІМ – ҰРПАҚ ТӨРБИЕСІНДЕГІ МАҢЫЗДЫ ТҰЛҒА	49
Бүпетаева С.Ж., Бүпетаева А.Ж КЕҢЕС ДӘУІРІНДЕГІ МЕКТЕПТЕР.....	51

СЕКЦИЯ 2
ЦИФРЛЫҚ БІЛІМ БЕРУДІ ТРАНСФОРМАЦИЯЛАУ: ЦИФРЛЫҚ ПЛАТФОРМАЛАР ЖӘНЕ
ТЕХНОЛОГИЯЛАР
ТРАНСФОРМАЦИЯ ЦИФРОВОГО ОБРАЗОВАНИЯ: ЦИФРОВЫЕ ПЛАТФОРМЫ И
ТЕХНОЛОГИИ
TRANSFORMATION OF DIGITAL EDUCATION: DIGITAL PLATFORMS AND
TECHNOLOGIES

Аманбай А.Е., Бердахмет Е.Ш. БІЛІМ БЕРУ ИННОВАЦИЯЛАРЫ АЯСЫНДА МҰҒАЛІМНІҢ ЦИФРЛЫҚ ҚҰЗЫРЕТТІЛІГІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ	145
Елтай А.Ғ. ПЕДАГОГ ҚЫЗМЕТІНДЕГІ ЦИФРЛЫҚ ҚҰЗЫРЕТТІЛІКТІҢ МАҢЫЗЫ	149
Коскелбаева Ш.Н. ҚАЗАҚ ТІЛІ САБАҒЫНДА ЦИФРЛЫҚ ПЛАТФОРМАЛАР ЖӘНЕ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ТИІМДІ ҚОЛДАНУДЫҢ ЖОЛДАРЫ	151
Кулбаракова Д.Н. ЦИФРЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАР БІЛІМ БЕРУДІ ҚАЛАЙ ӨЗГЕРТУДЕ?	153
Қыдырбаева С.Т. САБАҚТА ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЛЕКТТІ ПАЙДАЛАНУДЫҢ МҮМКІНДІКТЕРІ	158
Нұрдаулетқызы Б., Махашова П.М. ОҚУ ҮРДІСІНДЕ ЦИФРЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ҚОЛДАНУДЫҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ	160
Момынқұл Н.Б. Сейсебаева Б.Т. КОМПЬЮТЕР ОЙЫНДАРЫ АРҚЫЛЫ АҒЫЛШЫН ТІЛІНДЕГІ СӨЗДЕРДІ ҮЙРЕНУ	163
Шукеева Г.З. ЦИФРЛЫҚ ПЛАТФОРМАЛАР ЖӘНЕ ТЕХНОЛОГИЯЛАР	166
Мапарова А.М., Buzaubakova K.D. EFFECTIVE USE OF DIGITAL PLATFORMS BY A MODERN TEACHER IN THE EDUCATIONAL PROCESS	170
Омарова Н.С., Бузаубакова К.Д. ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЛЕКТТІ ПАЙДАЛАНУ АРҚЫЛЫ БОЛАШАҚ ПЕДАГОГТЕРДІҢ ЦИФРЛЫ ҚҰЗЫРЕТТІЛІКТЕРІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ ЖОЛДАРЫ	173
Келиманова Ж.М. ЖЕТКІНШЕКТІК ШАҚТАҒЫ ДАМУДЫҢ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ	177
Дуйсенбеков Е.Б. ОҚУШЫЛАРДЫҢ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ МАМАНДЫҚҚА ҚЫЗЫҒУШЫЛЫҒЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУДАҒЫ МЕКТЕП ПЕН ЖОО БІРЛЕСКЕН ӘРЕКЕТІН ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЕКТІ АРҚЫЛЫ ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ЖОЛДАРЫ	180

СЕКЦИЯ 3
КОЛЛАБОРАТИВТІ БІЛІМ БЕРУ ОРТАСЫНДАҒЫ ЦИФРЛЫ ПЕДАГОГ: ӘЛЕМДІК
ТӘЖІРИБЕ, ИННОВАЦИЯЛЫҚ ӘДІСТЕМЕ
ЦИФРОВОЙ ПЕДАГОГ В КОЛЛАБОРАТИВНОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СРЕДЕ: МИРОВОЙ
ОПЫТ, ИННОВАЦИОННАЯ МЕТОДИКА
A DIGITAL EDUCATOR IN A COLLABORATIVE EDUCATIONAL ENVIRONMENT:
INTERNATIONAL EXPERIENCE, INNOVATIVE METHODOLOGY

Акимова А.Ш. ЦИФРЛЫҚ БІЛІМ БЕРУДІ ТРАНСФОРМАЦИЯЛАУ: ЦИФРЛЫҚ ПЛАТФОРМАЛАР ЖӘНЕ ТЕХНОЛОГИЯЛАР.....	184
Аязбай Р.К. THE ROLE OF PRACTICAL EXERCISES TO IMPROVE THE LOGICAL THINKING OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS.....	187
Бегилдаева Т.М. БАСТАУЫШ СЫНЫПТАРДА ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЛЕКТТІ ҚОЛДАНУДЫҢ ӘДІСТЕМЕСІ.....	188
Бакирова А.Р., Аубакирова С.А. ВЛИЯНИЕ СТРЕССА И ТРЕВОЖНОСТИ НА УСПЕВАЕМОСТЬ ШКОЛЬНИКОВ.....	191

«БІЛІМ БЕРУДЕГІ ЦИФРЛЫҚ КОЛЛАБОРАЦИЯ:
ИННОВАЦИЯ, ТЕХНОЛОГИЯ ЖӘНЕ ӘДІСТЕМЕ» атты
Халықаралық Конгресс жинағы

10 сәуір 2025 жыл

Баспаға 14.05.2025 ж. қол қойылды.
Пішімі 60x80 1/16. Есепті б.т. 23,3. Шартты б.т. 24,3
Тараламы 100. Тапсырыс 389.

М.Х. Дулати атындағы Тараз университет
«Dulaty university» баспасы
080012, Тараз қ., Сүлеймен к-сі , 11